

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, 5 maja 2010 r.

VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140 -25(5)/10

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez **Radę Ministrów stanowisko** wobec senackiego projektu ustawy:

- **o zmianie ustawy - Kodeks karny**
(druk nr 2740).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Sprawiedliwości do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

STANOWISKO RZĄDU

do senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 2740)

Senacki projekt *ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny*, zawarty w druku sejmowym nr 2740, pozostaje w ścisłym związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r. (sygn. akt P 11/08). Powyższym orzeczeniem Trybunał stwierdził niezgodność z Konstytucją przepisu art. 1 pkt 15 *ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny, ustawy — Kodeks postępowania karnego i ustawy — Kodeks karny wykonawczy* (Dz. U. Nr 63, poz. 1363), wprowadzającego zmiany w zakresie sankcji za określony w art. 148 § 2 Kodeksu karnego, kwalifikowany typ zbrodni zabójstwa. Podstawą do stwierdzenia niekonstytucyjności wskazanego wyżej przepisu były uchybienia natury proceduralnej, natomiast rezultat orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stanowi wyeliminowanie z porządku prawnego typizującego kwalifikowany typ zbrodni zabójstwa przepisu art. 148 § 2 k.k.

Podkreślić należy, że z uwagi na zawarte w art. 148 § 3 k.k. odwołanie do kary przewidzianej w przepisie poprzedzającym, skutkiem eliminacji z porządku prawnego przepisu art. 148 § 2 k.k. jest również konieczność traktowania zabójstw popełnionych przez osobę wcześniej prawomocnie skazaną za zabójstwo oraz wypadków, gdy sprawca jednym czynem zabija więcej niż jedną osobę, jako — w zakresie granic ustawowego zagrożenia - równoważnych z podstawowym typem zabójstwa, określonym w art. 148 § 1 k.k., i zagrożonym karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8, karą 25 lat pozbawienia wolności albo karą dożywotniego pozbawienia wolności.

Mając na uwadze skutki wynikające z opisanego wyżej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego należy aprobująco odnieść się do propozycji Senatu, której istotę stanowi przywrócenie kwalifikowanego typu zabójstwa. Ten typ zabójstwa po raz

pierwszy w polskim porządku prawnym pojawił się wraz z uchwaleniem obowiązującego obecnie Kodeksu karnego, którego przepisy weszły w życie w dniu 1 września 1998 r. Uzasadniony jest przy tym pogląd, że obowiązywanie przepisów dotyczących najcięższej ze zbrodni, wyróżniających jej postać podstawową i kwalifikowaną, zostało zaakceptowane zarówno przez przedstawicieli nauki prawa karnego, jak i praktyków wymiaru sprawiedliwości, stanowiąc element kształtującej się tradycji polskiego prawa karnego. Rozwiązanie takie niesie ponadto za sobą pożądany walor wzmocnionego oddziaływania kryminalnopolitycznego, istotnego dla efektywnej realizacji funkcji ochronnej prawa karnego.

Projekt ustawy stanowiący efekt inicjatywy ustawodawczej Senatu przewiduje powrót do pierwotnego brzmienia przepisu art. 148 § 2 k.k., obejmującego następujące przypadki zabójstwa:

- zabójstwo ze szczególnym okrucieństwem,
- zabójstwo w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem,
- zabójstwo w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie,
- zabójstwo z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych.

Również w zakresie ustawowego zagrożenia projekt przewiduje sankcję analogiczną jak w wersji pierwotnej przepisu, a więc zagrożenie karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 12, karą 25 lat pozbawienia wolności albo karą dożywotniego pozbawienia wolności.

Mimo, że kierunek nowelizacji przedłożonej przez Senat, jak wskazano powyżej, należy uznać za słuszny, zasygnalizowania wymaga także fakt, że w nauce prawa karnego pojawiały się poglądy krytyczne odnoszące się do niektórych znamion kwalifikujących zbrodni zabójstwa. Przedmiotem krytyki było zwłaszcza znamię związane z użyciem przez sprawcę zabójstwa broni palnej. Podnoszono, że chociaż uzasadnieniem dla tego rodzaju rozwiązania była polityka karna ukierunkowana na zwalczanie przestępczości zorganizowanej oraz przeciwdziałanie rosnącej liczbie zabójstw z użyciem broni palnej, to jednak w niektórych przypadkach mogło dojść do objęcia zaostrożną odpowiedzialnością zachowań, które z przestępczością zorganizowaną nie mają nic wspólnego (np. użycie przez policjanta broni palnej

w stosunku do uciekającego przestępcy, jeżeli doszło do przekroczenia granic kontratypu).

W tym miejscu podnieść należy, że w dniu 30 marca 2010 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o Policji, który kompleksowo nowelizuje art. 148 k.k. i który uwzględnia zarówno dotychczasowe doświadczenia związane z funkcjonowaniem w systemie polskiego prawa karnego przepisów art. 148 § 2 i 3 k.k., jak również dostrzegane przez Rząd względy kryminalnopolityczne przemawiające za rozszerzeniem zakresu kwalifikowanej odpowiedzialności za zbrodnię zabójstwa.

Powołany projekt przewiduje nie tylko ponowne wprowadzenie do porządku prawnego kwalifikowanego typu zbrodni zabójstwa, do czego ogranicza się projekt senacki, ale także istotną modyfikację znamion kwalifikujących ten typ czynu zabronionego, a polegającą na objęciu nimi także zabójstwa popełnionego w celu udaremnienia lub utrudnienia postępowania karnego, karno-skarbowego, cywilnego, administracyjnego lub innego postępowania prowadzonego na podstawie przepisów ustawy, jak również zabójstwa funkcjonariusza publicznego popełnionego podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych związanych z ochroną bezpieczeństwa lub porządku publicznego.

Z tego względu Rada Ministrów wnosi o rozważenie wstrzymania prac nad projektem senackim do czasu wpłynięcia do łaski marszałkowskiej projektu rządowego, a następnie ich połączenia do wspólnego rozpoznania. Pozwoli to uniknąć następujących bezpośrednio po sobie nowelizacji odnoszących się do tej samej materii kodeksowej.